

บทความการวิจัย

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย จังหวัดพังงา

วันดี ศรีรัตน์

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการส่งเสริมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลโคกกลอย จังหวัดพังงา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษา ผู้ดูแลเด็กและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตเทศบาลตำบลโคกกลอย และผู้ปกครองของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นจำนวนทั้งสิ้น 72 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือแบบตรวจสอบรายการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติค่าความถี่ (Frequency) และค่า ร้อยละ (Percentage)

ผลการศึกษา พบว่า

- 1.ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบุคลากรที่เป็นผู้มีจิตใจดีและรักเด็ก และมีประสบการณ์ในการดูแลเด็กเล็ก
- 2.ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม มีบริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวที่แยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร
- 3.ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร มีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และมีการจัดให้เด็กเรียนรู้ประสบการณ์ตรงด้วย การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการของเด็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดโภชนาการสำหรับเด็กให้ได้รับสารอาหารครบถ้วน 5 หมู่ อย่างเพียงพอ
- 4.ด้านการสนับสนุนจากชุมชน มีการเชิญชวนผู้ปกครองเข้าร่วมจัดทำกิจกรรมกับศูนย์ ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากการเข้าถึงระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองมีการสื่อสารตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองรับทราบและให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอย่างดี และมีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่า ผู้ปกครองเด็กเคยร้องเรียนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองเคยรายงานเรื่องความประพฤติของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย จังหวัดพังงา
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอในการส่งเสริมการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลโคกกลอย จังหวัดพังงา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักสูตร และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตที่จะศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไขให้ข้อเสนอแนะ ด้านความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาสาระ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการมาตรฐานดำเนินงานของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในเขต สอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 ด้าน

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
4. ด้านการสนับสนุนจากชุมชน

สรุปผลการวิจัย

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย จังหวัดพังงาตามมาตรฐานการดำเนินงานใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากร/การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ด้านบุคลากร/การบริหารจัดการที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบุคลากรที่เป็นผู้มีจิตใจดีและรักเด็ก และศูนย์ฯ มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการดูแลเด็กเล็ก คิดเป็นร้อยละ 100.0 และ มีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินตนเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์ฯ ทุกปี คิดเป็นร้อยละ 63.89

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม

การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าศูนย์ฯ มีบริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวที่แยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 100.0 และ มีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่ออันตราย คิดเป็นร้อยละ 36.11

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร

การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตรที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์ฯ มีการจัดให้เด็กเรียนรู้ประสบการณ์ตรงด้วย การจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการของเด็ก และศูนย์ฯ จัดโภชนาการสำหรับเด็กให้ได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ อย่างเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 100.0 รองลงมา คือ ในการจัดห้องเรียนมีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการพัฒนาการที่เป็นไปตามวัยทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาและการจัดกิจกรรมประจำวันของเด็กมีการปรับเปลี่ยนในหลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาการของเด็ก คิดเป็นร้อยละ 98.61

4. ด้านการสนับสนุนจากชุมชน

การบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกลอย ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเชิญชวนผู้ปกครองเข้ามาร่วมจัดทำกิจกรรมกับศูนย์ฯ คิดเป็นร้อยละ 100.0 และ มีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าผู้ปกครองเด็กเคยร้องเรียนการดำเนินงานของศูนย์ฯ และผู้ปกครองเคยรายงานเรื่องความประพฤติของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คิดเป็นร้อยละ 55.66

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดการศึกษา และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งจากการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล โคกกะลอย จังหวัดพังงา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลโคกกะลอย จังหวัดพังงา ตามมาตรฐานการดำเนินงาน ในด้านต่างๆ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบุคลากรที่เป็นผู้มีจิตใจดีและรักเด็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการดูแลเด็กเล็ก ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากบุคลากรได้รับการอบรมตามหลักสูตรการจัดประสบการณ์และสามารถนำเนื้อหาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และความเหมาะสมในศูนย์ตามมาตรฐานการดำเนินงาน และมีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าศูนย์ฯ มีการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์ฯ ทุกปี ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจาก ขาดความรู้เรื่องการประเมินตนเองตามมาตรฐานการดำเนินงาน หรือขาดความเข้าใจว่าต้องมีการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพตามที่มาตรฐานการดำเนินงานเพื่อความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพและคุณภาพในการดำเนินงาน

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีบริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวที่แยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก การบริหารจัดการของศูนย์สามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัย และความเป็นสัดส่วน เพื่อให้มีสภาวะแวดล้อมที่ดีต่อเด็กในศูนย์ และมีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่า ศูนย์ฯ อยู่ในพื้นที่ที่เสี่ยงต่ออันตราย ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากการที่เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการถ่ายโอนมา จึงทำให้การหาพื้นที่ในการสร้างอาคารหรือด้านงบประมาณที่ได้รับไม่เป็นไปตามที่ความต้องการและความเหมาะสม ดังนั้น อาจให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน โดยร่วมกับคณะผู้บริหารที่ดำเนินงานด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการหางบประมาณเพื่อสร้างอาคารสถานที่ที่เหมาะสมไม่เสี่ยงกับอันตรายต่อเด็กเล็ก และเพื่อประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวม

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์ฯ มีการจัดให้เด็กเรียนรู้ประสบการณ์ตรง ด้วยการจัดการเรียนการสอนมีความสอดคล้อง และเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการของเด็ก และศูนย์ฯ จัดโภชนาการสำหรับเด็กให้ได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากการบริหารจัดการด้านวิชาการเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 12 มาตรฐาน จึงทำให้มาตรฐานการดำเนินงานด้านวิชาการของศูนย์มีการบริหารจัดการที่ตรงลงมา คือ ในการจัดห้องเรียนมีการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์และการพัฒนาการที่เป็นไปตามวัยทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และการจัดกิจกรรมประจำวันของเด็กมีการปรับเปลี่ยนในหลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจาก การที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และผู้ดูแลเด็กสามารถจัดกิจกรรมหมุนเวียนตามพัฒนาการที่เป็นไปตามวัยของเด็กได้ดี ประกอบกับได้รับการ

อบรมจากการส่งผู้ดูแลเด็กอบรมของกรมฯ ที่จัดอบรมเรื่องการจัดการประสบการณ์ การจัดการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการเป็นผู้ดูแลเด็กที่ดีและจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักสูตร

4. ด้านการสนับสนุนจากชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเชิญชวนผู้ปกครองเข้ามาร่วมจัดทำกิจกรรมกับศูนย์ฯ ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากการเข้าถึงระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองมีการสื่อสารตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองรับทราบและให้ความร่วมมือกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอย่างดี และมีส่วนน้อยที่มีความเห็นว่าผู้ปกครองเด็กเคยร้องเรียนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองเคยรายงานเรื่องความประพฤติของบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากผู้ปกครองที่ไม่ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือไม่ได้รับความเข้าใจหรือการสื่อสารจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดี จึงทำให้เกิดการร้องเรียนของผู้ปกครองขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1. ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ควรสำรวจจำนวนครูผู้ดูแลเด็กเล็กและจำนวนเด็กเล็กตามความเป็นจริง แล้วรายงานจำนวนครูผู้ดูแลเด็กและจำนวนเด็กเล็กที่ถูกต้องเพื่อความเหมาะสมและเพียงพอกับอัตราที่ได้รับในแต่ละปี
2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม
ควรปรับปรุงด้านพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่ให้อยู่ในที่เสี่ยงอันตราย โดยให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานของศูนย์ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
3. ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร
ผู้บริหาร ควรให้ความสำคัญกับผู้ดูแลเด็กในด้านเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์โดยให้ผู้ดูแลเด็กทุกคนได้สับเปลี่ยนการเข้ารับการอบรมของกรมฯ เพื่อจะได้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์สามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และ ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกปี
4. ด้านการสนับสนุนจากชุมชน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครองควรมีการสื่อสารและมีการประชาสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองชุมชน ตลอดจนให้ความเข้าใจเกี่ยวกับศูนย์เด็กเล็กและการขอความร่วมมือและการขอรับการสนับสนุน การมีส่วนร่วมจากชุมชนเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างทั่วถึงเพื่อสร้างความร่วมมือที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ได้ข้อมูลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้น